

FAKSIMIL

Donald Broady, *Formering for offentlighet. En kollektivbiografi över stockholmskvinnor 1880–1920*. Stolpar och overheadbilder till presentation under konferensen "Det vidgade rummet", Universitetshuset, sal II, Uppsala, 6 nov. 2003.
Arrangör Eva Österberg.

Faksimil av pappersutskrift 4 nov. 2003, utan ändringar. Detta är den version som användes som manus för anförandet.

Formering för offentlighet En kollektivbiografi över Stockholmskvinnor 1880-1920

www.skeptron.ilu.uu.se/broady/sec/ffo.htm

11/4/2003

Formering för offentlighet

1

Material från vårt projekt finns på den här webbadressen

Medarbetare, finansiering, period

Medarbetare

Jan-Ulf Andersson	Ingrid Heyman
Donald Broady	Lena Kåreland
Mikael Börjesson	Agneta Linné
Boel Englund	Lovisa af Petersens
Christina Florin	Kerstin Skog-Östlin
Jonas Gustafsson	Eva Trotzig
Inger Hammar	Annika Ullman
Lena Hammarberg	Monica Langerth Zetterman

Finansierad av RJ,
Kulturvetenskapliga
donationen

Start jan 2000

Slut dec 2005

Där finns namn på medarbetarna och annat, liksom publikationsförteckning och texter att ladda ned. Vi har förlängd dispositionsrätt men inte mycket pengar kvar annat än så att Lova skall kunna doktorera färdigt.

Boel har lovat berätta litegrann om resultaten.

Kapitalbeskrivning (1)

Biografiska data

namn

födelseår, månad, dag (ååååmmdd)

födelseår, födelseort

dödsår, månad, dag, dödsplats

Verksamhet / ped., kulturell, filantropisk sfärer

Yrke fullständigt

Försörjning

inkomst av anställning

inkomst av tillfällig verksamhet

inkomst av kapital

försörjd av annan

Updated 2003-11-04

Förmering för offentlighet

3

Inte minst när man tar del av den här vackra volymen
Rummet vidgas

Formgivaren Christer Jonsson hyllar principen att man
ska ta bort skyddsomslaget för det är ett skyddsomslaget

Så inser man att många av temana är desamma som
tilldragit sig intresse inom systemprojekten

Jag ska nämna något om vårt tillvägagångssätt som är lite
avvikande

Om projektet "Det vidgade rummet" varit mer
inriktat på diskussionerna om "Genus, medborgarskap och offentlig politik"
på kvinnors sociala underordning, jämställdhetsarbetet och statens roll,
så har siktet varit på eliterna för vilka vi försökt skapa
prosopografi
Vi samlar in uppgifter om olika slags symboliska och
materiella tillgångar som våra kvinnor besitter. Vanliga
biografiska data förstås, och ekonomiskt kapital
dis en
sammansatta
av.

Kapitalbeskrivning (2)

Boende som vuxen
Östermalm
Kungsholmen
Norrholm
Södermalm
Gamla stan
Utanför tullarna
eget hus
hyreshus
sommarställe
bor med föräldrar
bor med make
bor med syster/bror
bor med annan kvinna
bor ensam
bor ensam med hemhjälp

Updated 2003-11-04

Förmering för offentlighet

4

och hur
Var/om bott

Kapitalbeskrivning (3)

Socialt ursprung

fars yrke/utbildning

fars position: start, när q. är 10 år, vid flytt hemifrån, höjdpunkten

syskonens social positioner

Utbildning

grundutbildning

yrkesutb

akadem. utb

Utlandskontakter

resor

konferenser

"påverkan"

språkkunskaper

Nedärvda tillgångar från barndomshemmet

Förvärvade tillgångar genom skolgång eventuell högre utbildning

Kapitalbeskrivning (4)

Egen familj

make och barn

skild/omgift

Socialt kapital

umgänge inom ped. sfär

umgänge inom kult. sfär

umgänge inom fil. sfär

umgänge med andra sfärer

sammanslutningar t.ex. "salonger"

utmärkelser

Updated 2003-11-04

Förmering för offentlighet

6

Socialt kapital, alltså släktskapsförbindelser, kontakter,

Kapitalbeskrivning (5)

Organisationskapital

- medlem av organisationer
- förtroendeuppdrag
- "förnyare"
- utredningar
- föreningar/kårorgan
- ställningstaganden

Politiskt kapital

- kvinnopolitiskt kapital/ ståndpunkt i centrala frågor
- allmänpolitik/partipolitik
- "förnyare"

Symboliska tillgångar i form av förankring i organisationer, i politik

Kapitalbeskrivning (6)

Pedagogiskt kapital

läroböcker
undervisning
föreningar/kårorgan
ställningstaganden
"förnyare"

Kulturellt kapital

föreningar/kårorgan, lärda sällskap
publikationer
ställningstaganden
"förnyare"

Inom den pedagogiska världen, den lärda världen

Kapitalbeskrivning (7)

Filantropiskt/socialpolitiskt kapital
föreningar/kårorgan
föreläsningsverksamhet
ställningstaganden
"förnyare"

Religiöst kapital
tillhörighet till religiöst samfund
ställningstaganden
"förnyare"

Filantropi och socialpolitik

Religiösa tillgångar

Början på en kapitalbeskrivning

Ellen Karolina Sofia Key

Ellen Key, författare. FÖDD 11 dec 1849 på Sundsholm, Gladhammar, Kalmar län. DÖD 25 april 1926 på Strand, Västra Tollstad, Östergötlands län.

...

Updated 2003-11-04

Formering för offentlighet

11

För varje kvinna gör vi en kapitalbeskrivning

Exempel på märkning enl TEIs riktlinjer (Text Encoding initiative)

```
<div type="cap-desc" id="HA-023-1">
  <head> Ellen Karolina Sofia Key </head>
  <div type="bio-data">
    <persName>
      <foreName> Ellen </foreName>
      <surname> Key </surname>
    </persName>
    <dateStruct type="birth">
      <year value="1855"> 1855 </year>
    </dateStruct>
  </div type="bio-data">
  <div type="occupation">
    <head> Yrke </head>
    <p><rs type="title1"> författare </rs></p> [ - - ]
  </div type="cap-desc">
```

Updated 2003-11-04

Formering för offentlighet

12

Som förses med uppmärkning enligt riktlinjerna från Text Encoding initiative som är en de facto-standard för uppmärkning av bl.a. historiskt källmaterial

Man stoppar inom vinkelparenteser in märkord t ex forname och surname

Och attribut t ex värdet 1855 för ett årtal

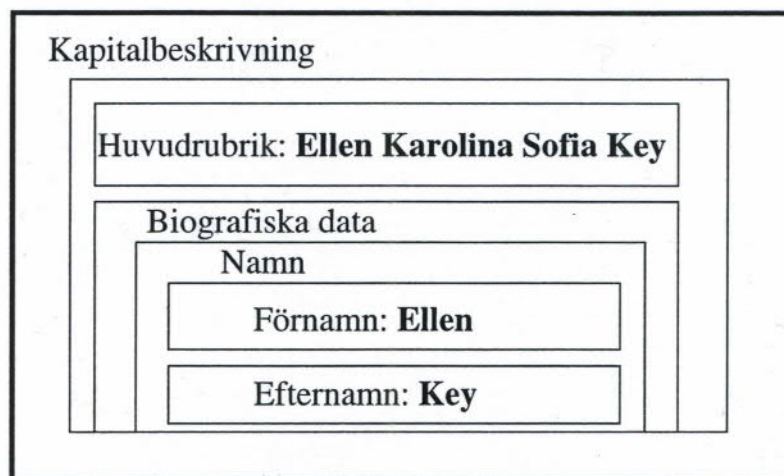
Om man tittar noga så ser man att det finns ett märkord där ett elemtn börjar och ett annat med ett snedstreck före när samma element slutar,

① T ex kapitalbeskrivning är alltihop

② Biografiska data börjar här och slutar här

Ellen namn börjar här och slutar här

Samma struktur återgiven som lådor i lådor

Updated 2003-11-04

Förmering för offentlighet

13

Den här märkningen gör att man håller ordning på
strukturen som också kan återges som lådor i lådor

Inuti biografiska data finns

namn vari finns förnamn och efternamn

Information for the Public Sphere - Microsoft Internet Explorer

Address [4] C:\mcr\lang\conf\dth-2003\dth\2003\stdframe.htm

Kapitalseminarierställning över:

ELLEN KAROLINA SOFIA KEY

(2 apr -02, mkr Ofredig) Publicist född 11 dec 1849 på Sundsholm, Gladhammar, Kalmar län. DÖD 25 april 1926 på Strand, Västra Tollstad, Östergötlands län.

VERKSAMHET YRKESBETECKNING publicist egen beteckning: skriftställarinnor (källa: personregistret i Minnen av Emil Key, del 3, 1917)

AVLONAD OAVLONAD VERKSAMHET Oavlönad verksamhet (obs att ett par av de nedanstående ev var avlönade) : Efter konfirmanden 1865 lärarinnor för sin yngsta syster Hedda och en jämnårig till henne, vilka var moders idé (Nyström-Hamilton 04 s 57). Fick fler elever i hemsocknen, verksamheten blev till en "löningskola för godsets barn", som kom att få folkbildande inslag, flera åren. Verksamheten började 1868 (Lengbom 1977, s 17 -18, sfr Hamilton 1917, s 50). Lånade ut böcker (Nyström-Hamilton 1904 s 69). 1868-1879: sekreterare och medarbetare till fadern Emil Key under hans riksdagsperioder

ca 1870: Lärarinnor föreståndarinnor vid des av Anna Hierta stiftade Klara torsdagsskola (stiftad 1866; med elever mellan 14 o 37 år). Övertar ut; men sml Lengbom 1977, s 25 (m hämt Åkerhielm, s 171) var Ellen Key och Anna Fleetwood "föreläsningar" vid denna skola läskret 72-73, 1874. på våren, lärarinnor vid Rosensaderska bruket (Lengbom 1977, s 17, enl Hamilton 1917 s 59). - Detta kan vara det som i SBL kallas för "en löningskola" efter vilken J Rosensander var mycket nöjd med henne. Detta styrks av det betyg Nyström-Hamilton 1904, s 175 f. återger, där det framgår att EK vt 74 undervisat i Skandinaviens geografi. Höll då sitt första föredrag, som laudade om Geijer, Lengbord id-H 17 s 174.

Kring 1875: samlar sagor, sägner och ordspråk i hembygden, för att lära känna allmogens tankar och seder, som ett led i förberedelser för att skapa en kvinnlig folkskola. Samlar samtidigt allmogesaker åt Arliner Hazelius (Nyström-Hamilton 1904 s 69). Hösten 1880: börjar ge privata föreläsningar. Startar en kurs för kvinnor av judisk börd, en grupp som växer efterhand och som slutar av 1890-talet omfattar ett 100-tal kvinnor ur skilda samhällsklasser, även de högsta, många lärarinnor. Föreläser om tex de franska moralisterna och salongerna, renessansen i Italien, ryska litteraturföreläsningen, amerikanska Erftskärgen i litteratur- o kulturhistoria, historia (Nyström-Hamilton 1904, s 84; Lengbom 1977, s 29) 1885: börjar ge oavlönade föreläsningar i fack- och arbetarföreningar, gudstemplarloger och kvinnoklubbar. Om konst och litteratur, men även aktuella samhällsproblem, som tex kvinnofrågan. Föredragen ges ofta senare ut som självständiga skrifter. (Lengbom 1977, s 28-29, m fl). Så småningom inbjudningar från hela landet och div organisationer, samt från Helsingfors, Kristiana, Köpenhamn. 1889 samt 1894 och framåt många föreläsningar. Föreläsningarna ges ofta till förmån för det ens eller andra ändamålet. (Framgår av Nyström-Hamilton 1904 s 176 ff.)

1892 - Startar tillsammans med sin syster Amalia Fahlstedt Tolfrens, vars samlverk startar i mars. (Nyström-Hamilton 1904 s 89) Tillsammans med Fahlstedt och förf. Elsa Tenow, enl Fahlbeck 1999, s 101. Tolfrens = Medelklasskvinnor i grupper om tolv tusen om att inbjuda arbeterskor till gemensamma träffar med samtal, ofta föredrag, sång, enkel måltid. Syfte: att slå en bro mellan klasserna samt bereda arbeterskor möjlighet till andlig lyftning, enl Nyström-Hamilton 1904. Idén tycks ha haft sin upprinnelse i Nya Idén. De alla flesta tidiga medlemmarna i Tolfrens var också medlemmar i Nya Idén. Från början 6 grupper om tolv (Hedin -00 s 68). Anställningar: Hösten 1880 - 1899 lärarinnor vid Anna Wilitlocks skola i Sthlm (startad 1878; ombildad till Sthlms nya skola 1893). Lengbom 1977, s 25. Kallar detta EK:s första egentliga anställning. Familjens ekonomiska kamströfalt försörjand, hon måste försörja sig själv. Underisav till en början: 18 tim/vecka (Lengbom 1977, s 28). 1883-1903 fast föreläsare vid Sthlms Arbetsinstitut, startat 1880. I fhand föreläsare i historia; behandlar även litteratur och allmän kulturhistoria. Verkar där i o m våren 1905, med avbrott för utvistelse 1900-01 (Lengbom 1977, s 28 -). EK vände sig inte direkt till Anton Nyström med sin ansökan utan till instruktör Louise Nyström-Hamilton (Nyström-Hamilton 1904 s 86). Började föreläsa i filialen på Kungsholmen, med ca 15 åhörare. Så smått till stora salen i läsningsst, som rymde 480 pers. Val besatt med åhörare, de sista åren var den tid för liten att rymma alla som kom (Nyström-Hamilton 1904 s 87). Av de ca 500 åhörarna brukade ca 40 vara män, 60 kvinnor ur olika samhällsklasser. Inl klagnamål utanför kost på att hennes föreläsning utövades till förmån för lärarinnor och betalkvinnor, ej kropparbetare. Hennes föreläsningar hölls på torsdagarna, med start kl 20.15 esom butikerna stängde kl 20 (Leche-Löfgren -30, s 40). - Ofta var det medelklasskvinnor, lärarinnor, som gick på föreläsningarna på Arbetarinst. (C Lundin 1890, s x).

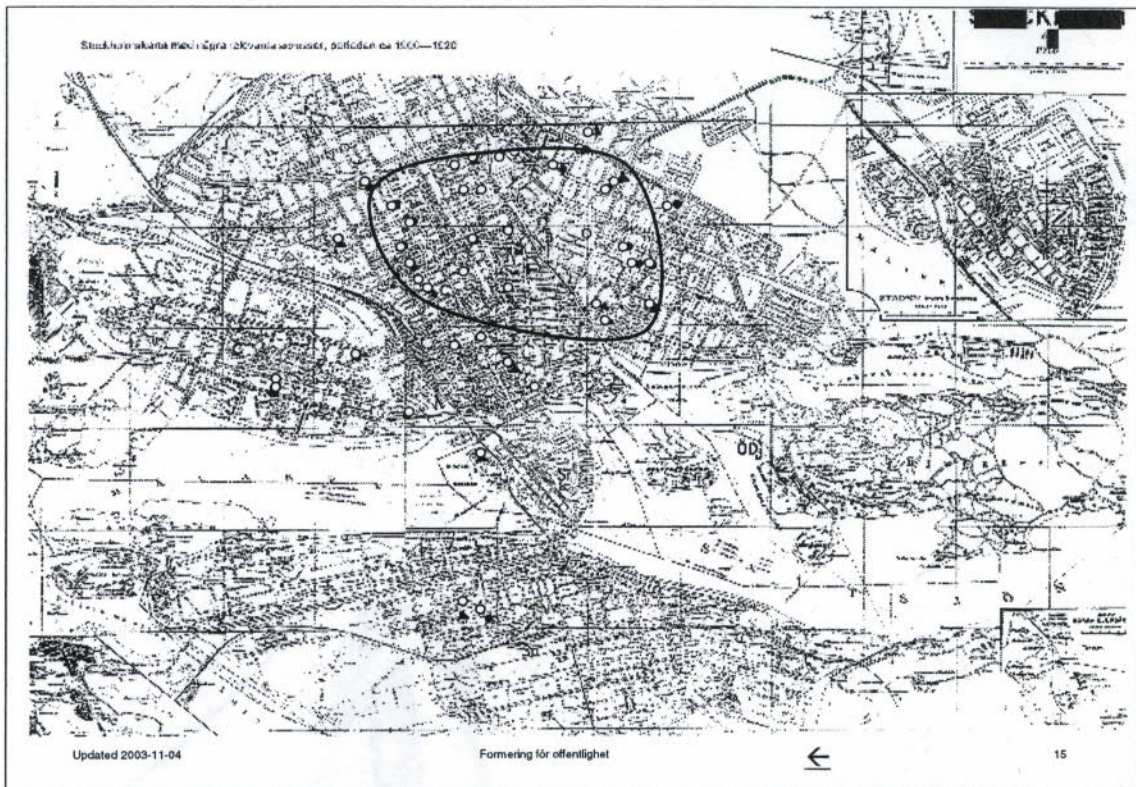
Publicistisk verksamhet:

Redovisar tillsammans med fadern i Ny illustrerad tidning från europaresan 1873 (Leche-Löfgren s 36). Skrev enstaka artiklar i dagpress anonymt under 70-talet; 1879 uppsatssamman artikel i DN "Le roy le veult" där fadern skrivit halften, EK halften (Minnen av: del 3, s 8). Forsvä artikeln i eget namn (sign E-N) i TdH 1874, om den norska författarinnan Camilla Collett. Sedan ett antal artiklar och rec i allmän kulturrella ämnen, särsk på litta område. 1884 första på peds område. Böckerna mot läseböckerna, i Ama Sandströms Verdad (1884-2). (Lengbom 1977, s 30-31 -).

Publikationer: se bild i art i SBL - bibliografin över artiklar och recensioner i Leche-Löfgren 1930. Många av hennes skrifter är ursprungligen föredrag; ett antal skrifter innehåller delvis omarbetade versioner av tidigare skrifter/föredrag. En underlighet är följande: av SBL-bibli framgår att EK hållit ett föredrag Om des gifva kvinnans ställning, tryckt i Helsingfors 1884 (9 s), ur Helsingfors dagblad s 4. Om denna föredragsges har jag inget funnit i den biografiska litteraturen, däremot är alla överens om att EK hösten 1887 för till Helsingfors och höll två föredrag Om eganderätt och myndighet för des gifva kvinnan (14 s), publicerade som skrift 1888. / Översätter: OFFENTLIGFINANSIERAD PRIVATFINANSIERAD

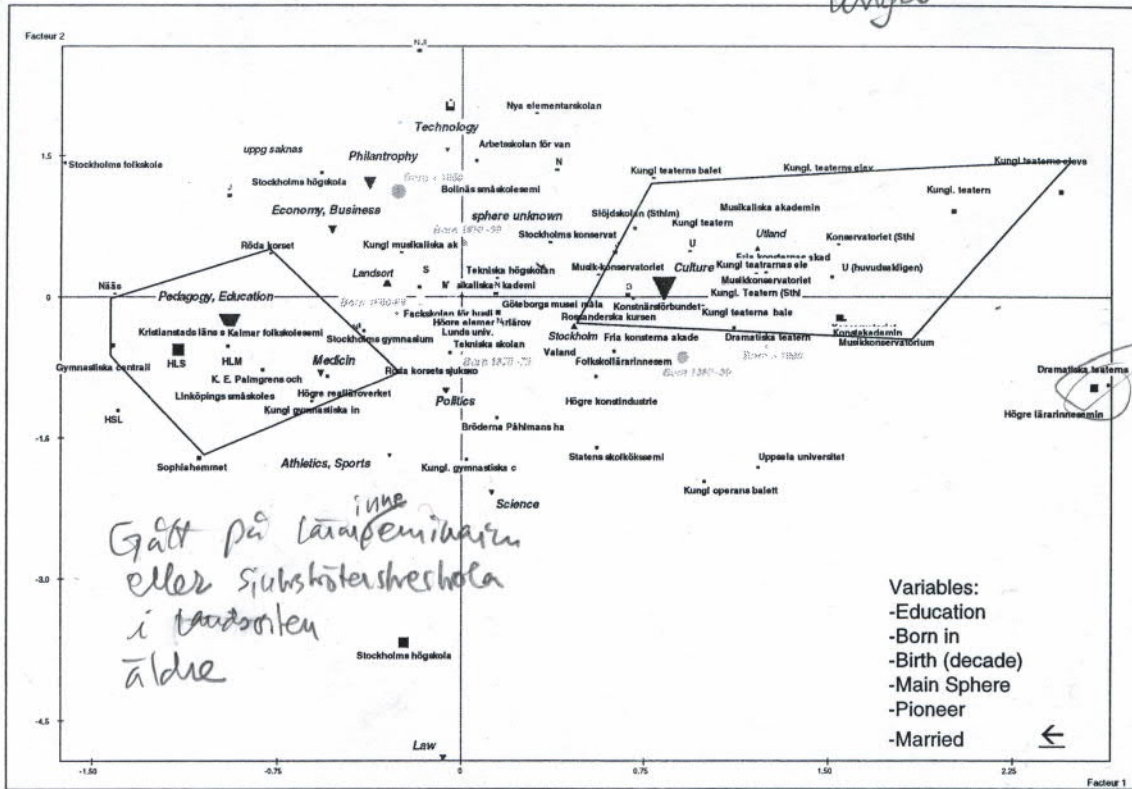
[Ellen Karolina Sofia KEY]

Poängen är bland annat att man presentera och filtrera materialet på skilda sätt, här har vi ~~Kerstin Skog Östlins~~ *Boels* kapitalbeskrivning för Ellen Key som på Webben kan göras åtkomlig så här, ur alla kapitalbeskrivningarna drar man här ut förnamn och efternamn som blir ett slags innehållsförteckning i form av ett personregister där man kan klicka sig fram, men man kan lika gärna dra fram alla dom som gått lärarinneseminariet eller som har vissa slag av religiöst kapital eller vad man vill, bara det är märkt.

Och litegrann i stil med hur vi försökt förstå Stockholm som geografiskt rum där kvinnorna bor och verkar på särskilda platser

konstskola i St hlv
 skidens utomlands
 unga

Vill vi också förstå det *sociala* rummet där de vistades och utvecklade sina strategier
 Och då använder vi kapitalbeskrivningarna genom att, till exempel som här dra fram uppgifter om utbildning, födelseplats, ålder, sfär där de var verksamma, om de kan räknas som pionjärer eller ej, samt om de var gifta eller ej.

i det här fallet data hämtade från noblen i 1914

Och när vi med hjälp av korrespondensanalys placerar kvinnor med liknande egenskaper nära varandra och dom med olika egenskaper långt från varandra finner vi två poler: en mer kulturell högerut och en befolkad av i synnerhet reformpedagoger åt vänster.

kulturell: gått på konstskola i Stockholm, studerat utomlands, yngre

Jag visar det här bara för att illustrera metoden, dom här analyserna är bara påbörjade men kan ge en idé om ambitionen att hitta mönster.

gått på lärarutbildning eller sjuksköterskeskola eller i landsorten äldre

och att ta fasta på hur egenskaperna är utspädda, ~~att ett rum där sedan de sitter~~

eller tillgångar

I det här fallet är rummet konstskola i Stockholm i början av 1914. Och om det inte blev så enkelt skulle vi kunna lägga in alla dessa kvinnors placering i rummet.